

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

የሰ/መ/ቁ 249487

ጥቅምት 7 ቀን 2017ዓ.ም

ዳኞች፡ ተፈሪ ገብሩ (ዶ/ር)

እንዳሻው አዳኝ

ተሾመ ሽፈራው

ሠናይት አድነው

ሀፊዝ አባጆማል

አመልካች - ወ/ሮ ሀይማኖት ገ/መስቀል ቀረበ

ተጠሪዎች፡ 1. ወ/ሮ እናኒ ሰይ ጠበቃ ማርታ አሰፋ

2. አቶ ፍስሐ ግርማ

3. አቶ ወንድሙ አበበ

4. አቶ ፍቅረዮሐንስ ለማ

5. ወ/ሮ ነቢሃ አብድልቃድር

አልቀረቡም

መዝገቡ ተመርምሮ ተከታዩ ፍርድ ተሰጥቷል፡

ፍርድ

ይህ ክርክር የተጀመረው በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ሲሆን የአሁን 1ኛ ተጠሪ ከሳሽ የአሁን ከ2-5 ያሉ ተጠሪዎች ተከሳሽ አመልካች ጣልቃ ገብ በመሆን ተከራክረዋል፡፡

ጉዳዩ ለዚህ ችሎት ሊቀርብ የቻለው የፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመ/ቁጥር 221271 መጋቢት 20 ቀን 2015 ዓ/ም በዋለው ችሎት የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት የሰጠውን ውሳኔ

ማስታወሻ፡- ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

በመሻር የሰጠው ውሳኔ መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ስለሆነ በሰበር ታይቶ ይታረምልኝ በማለት አመልካች ሰኔ 20ቀን 2015ዓ.ም የተጻፈ የሰበር አቤቱታ ስላቀረቡ ነው።

የጉዳዩ አመጣጥ ሲታይ 1ኛ ተጠሪ በሰበር ፍርድ ቤት ባቀረቡት ክስ ከ2ኛ ተጠሪ ጋር ሚያዝያ 18 ቀን 2001ዓ.ም ጋብቻ ፈጽመን 2 ልጆች ወልደን ንብረት አፍርተን ስንኖር ከወሊድ ጋር በተያያዘ ባጋጠመኝ ህመም የተለያየ ጸበል እና ህክምና ስከታተል እኔ በላወቅኩበት ሁኔታ 2ኛ ተጠሪ የሆነው ባለቤቴ በጋራ ያፈራነውን እና የጋራ ንብረታችን የሆነ አቃቂ ቃሊቲ ክፍለ ከተማ ወረዳ 06 በካርታ ቁጥር 01262 በ2ኛ ተጠሪ ስም የተመዘገበ ቤት ታህሳስ 13 ቀን 2010ዓ.ም በተደረገ የመንደር ውል ለ3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎች በሽያጭ ያስተላለፈ ስለሆነ 3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎችም 2ኛ ተጠሪ ባለቤቴ ባለትዳር መሆኑን እያወቁ ከቅን ልቦና ውጪ የፈጸሙት ውል ስለሆነ በተሻሻለው የፌዴራል የቤተሰብ አዋጅ ቁጥር 212/1992 አንቀጽ 68 እና 69 መሰረት እና ውሉም የመንደር ውል ስለሆነ እንዲፈርስ እና ወጪ እና ኪሳራ እንዲከፍሉ ይወሰንልኝ በማለት ዳኝነት ጠይቀዋል።

2ኛ ተጠሪ ባለመቅረባቸው ጉዳዩ በሌሉበት የታየ ሲሆን 3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎች የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ እና የፍሬ ነገር ክርክር አቅርበዋል የአሁን 4ኛ ተጠሪም እኔ ከ2ኛ ተጠሪ ጋር የፈጸምኩት የሽያጭ ውል ስለሌለ 1ኛ ተጠሪ በኔ ላይ ክስ ለማቅረብ የሚያስችል መብት የላቸውም በማለት የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ያቀረቡ ሲሆን የአሁን አመልካችም ባቀረቡት የጣልቃ ገብ ክርክር 3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎች ካቀረቡት የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ እና የፍሬነገር ክርክር ጋር ተመሳሳይ ክርክር አቅርበዋል።

ለዚህ የሰበር ችሎት አቤቱታ መነሻ የሆነው 1ኛ ተጠሪ እኔ ሳላውቅ ባለቤቴ የሆነው 2ኛ ተጠሪ ከ3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎች ጋር የፈጸሙት የቤት ሽያጭ ውል ይፍረስልኝ በማለት ባቀረቡት ክስ ላይ 3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎች እና የአሁን አመልካች ይርጋን አስመልክቶ ያቀረቡት የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ላይ የተሰጠ ውሳኔን መሰረት ያደረገ ሲሆን 3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎች እና የአሁን አመልካች ያቀረቡት መቃወሚያ 1ኛ ተጠሪ ውሉ ጥቅምት 20 ቀን 2010ዓ.ም አስቀድሞ በመንደር ሲደረግ ጀምሮ ያውቃሉ በሰነዶች ማረጋገጫ እና ምዝገባ ጽህፈት ቤት የተደረገው ታህሳስ 17 ቀን 2010ዓ.ም ነው ክስ ያቀረቡት የሽያጭ ውል መኖሩን ካወቁ 1አመት በኋላ ነው ስለሆነም በተሻሻለው የፌዴራል የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁጥር 212/1992 አንቀጽ 69 መሰረት ውሉ መኖሩን ካወቁ በ6 ወር ጊዜ ውስጥ ማቅረብ ሲገባቸው ያላቀረቡ ስለሆነ ክርክራቸው በይርጋ ይታገዳል በማለት ተከራክረዋል።

ማስታወሻ:- ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

ጉዳዩ የቀረበለት የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ግራቶኑን አከራክሮ ማስረጃ ሰምቶ 1ኛተጠሪ ቤቱ መሸጡን በወቅቱ ያውቁ እንደነበር በበለጠ ተረጋግጧል፤ ውሉ ሲደረግ ታምሜ ጸበል ነበርኩ በማለት ያቀረቡት ማስረጃም ውሉ ከተደረገ ከአመት በኋላ ያለውን ጊዜ የሚመለከት በመሆኑ ከዚህ አንጻርም ያቀረቡት መከራከሪያ ተቀባይነት የለውም በአጠቃላይ 1ኛ ተጠሪ ውሉ ጥቅምት ወር 2010ዓ.ም ሲደረግ ጀምሮ ያውቁ የነበረ መሆኑ የተረጋገጠ እና ካወቁበት ጊዜ ጀምሮ በ6 ወር ጊዜ ውስጥ ማቅረብ ሲገባቸው የ6 ወር ጊዜው ካለፈ በኋላ ሚያዝያ 4 ቀን 2011 ዓ.ም ያቀረቡት ክስ በተሻሻለው የፌዴራል የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁጥር 212/1992 አነቀጽ 69 (2) እና በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህግ ቁጥር 244(2)ሠ መሰረት በይርጋ ቀሪ ነው በማለት ውሳኔ ሰጥቷል።

1ኛ ተጠሪ በዚህ ውሳኔ ቅር በመሰኘት ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት የይግባኝ ቅሬታ ያቀረቡ ሲሆን ጠቅላይ ፍርድ ቤቱ ግራ ቶኑን ካከራከረ በኋላ 1ኛ ተጠሪ በስር ክሳቸው 2ኛ ተጠሪ የሆኑት ባለቤታቸው ከ3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎች ጋር እኔ ሳላውቅ የፈጸሙት የቤት ሽያጭ ውል መኖሩን ያወቅኩት እኔ ከጸበል ከተመለስኩ በኋላ ነው ከማለት በስተቀር መቼ እንዳወቁ ቀኑን ሳይገልጹ ክስ ያቀረቡ ሲሆን የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤትም በዚህ ክስ መነሻነት ግራ ቶኑን አከራክሮ የ1ኛ ተጠሪ ክስ በ6 ወር ይርጋ ይቋረጣል በማለት ውሳኔ ሰጥቷል።

ሆኖም ግን 1ኛ ተጠሪ ለዚህ ይግባኝ ሰሚ ችሎት የይግባኝ ቅሬታቸውን ሲያቀርቡ ከጸበል ሲመለሱ ጉዳዩን ያወቁት የካቲት 17 ቀን 2011ዓ.ም ነው በማለት ከገለጹት ቅሬታ ጋር ሲታይ ምንም እንኳን ከስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት የውሳኔ ግልባጭ ማረጋገጥ እንደሚቻለው 1ኛ ተጠሪ ክስ ያቀረቡት ነሐሴ 14 ቀን 2012ዓ.ም ቢሆንም የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት 1ኛ ተጠሪ ክስ ያቀረቡበት ቀን ሚያዝያ 4 ቀን 2011ዓ.ም ነው በማለት ከመደምደሙ ጋር ተያይዞ የቀረበ የይግባኝ ቅሬታ የሌለ ስለሆነ ከዚህ ጋር ተያይዞ የሚሰጥ የተለየ ውሳኔ የለም በማለት ደምድሞ ሆኖም 1ኛ ተጠሪ እሳቸው ፍቃዳቸውን ያልሰጡበት ውል መደረጉን ያወቁበትን ቀን ገልጸው ክስ ማቅረብ ሲገባቸው ያላቀረቡ ስለሆነ የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት 1ኛ ተጠሪ በክሳቸው ላይ ፍቃዳቸውን ያልሰጡበት ውል መደረጉን ያወቁበትን ቀን ገልጸው ክሳቸውን አሻሽለው እንዲያቀርቡ ማድረግ ሲገባው ጉድለት ያለበትን ክስ ተቀብሎ ክሱን በመስማት ክርክሩ በይርጋ ይታገዳል በማለት ብይን መስጠቱ ስነ ስረአታዊ አይደለም በማለት ሽሮ የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት የዘጋውን መዝገብ በማንቀሳቀስ በፍ/ብ/ስ/ስ/ ህግ ቁጥር 91 መሰረት ክሱ ተሻሽሎ እንዲቀርብለት በማዘዝ እንደገና ጉዳዩን አጣርቶ እንዲወስን በፍ/ብ/ስ/ስ/ህግ ቁጥር 341(1) መሰረት በመመለስ ውሳኔ ሰጥቷል።

የሰበር አቤቱታው ለዚህ ችሎት የቀረበው ይህን ውሳኔ በመቃወም ለማስለወጥ ሲሆን አመልካች ሰኔ 20 ቀን ቀን 2015 ዓ/ም በተፃፈ ያቀረቡት የሰበር አቤቱታ ይዘት በአጭሩ በስር የፌደራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ግራ ቀኞችን በተከራከርንበት ጉዳይ አመልካች እና የአሁን 3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎች ባቀረብነው የይርጋ መቃወሚያ መነሻነት ፍርድ ቤቱ የግራ ቀኞችን ክርክር እና ማስረጃ ሰምቶ የአሁን 1ኛ ተጠሪ ያቀረቡት ክስ በይርጋ ይታገዳል በማለት ብይን የሰጠ ሲሆን 1ኛ ተጠሪ ባቀረቡት የይግባኝ ቅሬታ መነሻነት ይግባኝ ሰሚው ችሎት የፌደራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ከደረሰበት መደምደሚያ ጋር የማይገናኝ ለጉዳዩም አግባብነት የሌለው ምክንያት በመፍጠር የስር ፍርድ ቤት የሰጠውን ብይን በመሻር እንደገና ተጣርቶ እንዲወሰን ወደ ስር ፍርድ ቤት በመመለስ የሰጠው ውሳኔ መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት የተፈጸመበት በመሆኑ ሊሻር ይገባል የሚል ነው።

የአመልካችም አቤቱታ ተመርምሮ የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት የአሁን 1ኛ ተጠሪ ፍቃዳቸውን ያልሰጡበት ውል መደረጉን ውሉ ሲደረግ ጥቅምት 2010ዓ.ም ጀምሮ ያውቁ እንደነበር በማስረጃ የተረጋገጠ ፍሬነገር መሆኑን ድምዳሜ ላይ ከመድረሱ ጋር ተያይዞ 1ኛ ተጠሪ ከጸበል ተመልሰው ፍቃዳቸውን ሳይሰጡ የተደረገ ውል መኖሩን ያወቁበትን ቀን ገልጸው ክሳቸውን አሻሽለው እንዲያቀርቡ ተደርጎ ተጣርቶ እንዲወሰን ወደ ስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመመለስ የሰጠውን ውሳኔ አግባብነት ከፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህግ ቁጥር 91 ድንጋጌ አንጻር ለመመርመር ለሰበር ሰሚ ችሎት እንዲቀርብ በመደረጉ ተጠሪዎች መልስ እንዲሰጡበት በታዘዘው መሠረት 1ኛ ተጠሪ መጋቢት 16 ቀን 2016 ዓ/ም የተፃፈ መልስ ያቀረቡ ሲሆን ይዘቱም በአጭሩ በክስ ማመልከቻዬ ላይ ሽያጩን ያወቅኩበት ቀን ያልተገለጸ ስለሆነ ይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት ክሱ በዚህ አግባብ ተሻሽሎ ቀርቦ ጉዳዩ እንደገና እንዲታይ ወደ ስር ፍርድ ቤት በመመለስ የሰጠው ውሳኔ የተፈጸመበት የህግ ስህተት ባለመኖሩ ጸንቶ ይወሰንልኝ በማለት ሲከራከሩ 2ኛ ተጠሪ ባለመቅረባቸው ጉዳዩ በሌሉበት እንዲታይ በመታዘዙ ያቀረቡት መልስ የሌለ ሲሆን 3ኛ፣ 4ኛ እና 5ኛ ተጠሪዎች በበኩላቸው 3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎች በአንድ ላይ 5ኛ ተጠሪ በግላቸው ያካቲት 22 ቀን 2016ዓ.ም በተጻፈ ያቀረቡት መልስ በአጭሩ የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት የሰጠው ብይን ሊጸና ይገባል በማለት ተከራክረዋል። አመልካችም ግንቦት 9 ቀን 2016ዓ.ም በተጻፈ የመልስ መልስ የሰበር አቤቱታቸውን በማጠናከር ተከራክረዋል።

የጉዳዩ አመጣጥና የክርክሩ ይዘት በአጭሩ ከላይ የተመለከተውን የሚመስል ሲሆን እኛም የግራ ቀኙን ክርክር አቤቱታ የቀረበበት ውሳኔ እና ማስቀረቢያ ጭብጡን መሰረት በማድረግ አግባብነት ካላቸው የህግ ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ መዝገቡን መርምረናል።

ማስታወሻ:- ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

እንደመረመርነውም 1ኛ ተጠሪ በስር ፍርድ ቤት ባቀረቡት ክስ ከ2ኛ ተጠሪ ጋር ጋብቻ ፈጽመን ልጆች ወልደን ንብረት አፍርተን ስንኖር ከወሊድ ጋር በተያያዘ ባጋጠመኝ ህመም የተለያየ ጸበል እና ህክምና ስክታተል እኔ በላወቅኩበት ሁኔታ 2ኛ ተጠሪ የሆነው ባለቤቴ በጋራ ያፈራነውን እና የጋራ ንብረታችን የሆነ ቤት ታህሳስ 13 ቀን 2010ዓ.ም በተደረገ የመንደር ውል ለ3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎች በሽያጭ ያስተላለፈ ስለሆነ 3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎችም 2ኛ ተጠሪ ባለቤቴ ባለትዳር መሆኑን እያወቁ ከቅን ልቦና ውጪ የፈጸሙት ውል ስለሆነ በተሻሻለው የፌደራል የቤተሰብ አዋጅ ቁጥር 212/1992 አንቀጽ 68 እና 69 መሰረት እና ውሉም የመንደር ውል ስለሆነ እንዲፈርስ እና ወጪ እና ኪሳራ እንዲከፍሉ ይወሰንልኝ በማለት ዳኝነት የጠየቁ ሲሆን 3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎች 1ኛ ተጠሪ ውሉ ሲደረግ ጀምሮ ያውቁ ስለነበር ካወቁበት ጊዜ ጀምሮ በ6ወር ወይም በጠቅላላው በ2 አመት ጊዜ ውስጥ ክሱን ያላቀረቡ ስለሆነ ክርክሩ በይርጋ ይታገዳል በማለት ያቀረቡትን የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመቀበል ክርክሩ በይርጋ ይታገዳል በማለት ሲወስን ጉዳዩ በይግባኝ የቀረበለት የፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት 1ኛ ተጠሪ እሳቸው ፍቃዳቸውን ያልሰጡበት ውል መደረጉን ያወቁበትን ቀን ገልጸው ክስ ማቅረብ ሲገባቸው ያላቀረቡ ስለሆነ የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት 1ኛ ተጠሪ በክሳቸው ላይ ፍቃዳቸውን ያልሰጡበት ውል መደረጉን ያወቁበትን ቀን ገልጸው ክሳቸውን አሻሽለው እንዲያቀርቡ ማድረግ ሲገባው ጉድለት ያለበትን ክስ ተቀብሎ ክሱን በመስማት ክርክሩ በይርጋ ይታገዳል በማለት ብይን መስጠቱ ስነ ስረአታዊ አይደለም በማለት ሽሮ የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት የዘጋውን መዝገብ በማንቀሳቀስ በፍ/ብ/ስ/ስ/ ህግ ቁጥር 91 መሰረት ክሱ ተሻሽሎ እንዲቀርብለት በማዘዝ እንደገና ጉዳዩን አጣርቶ እንዲወስን በፍ/ብ/ስ/ስ/ህግ ቁጥር 341(1) መሰረት በመመለስ ውሳኔ መስጠቱን ከስር ፍርድ ቤቶች የውሳኔ ግልባጮች መረዳት የሚቻል ጉዳይ ነው።

የክስ መሻሻልን አስመልክቶ በፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ህጉ አንቀጽ 91(1) ላይ ከተመለከተው ድንጋጌ መገንዘብ እንደሚቻለው በተከራካሪ ወገኖች በአንደኛው ጠያቂነት ወይም በፍርድ ቤቱ በእራሱ አነሳሽነት ክስ ተሻሽሎ እንዲቀርብ ሊደረግ የሚችልበት ሁኔታ ሲሆን፤ ፍርድ ቤቱ አቤቱታ ተሻሽሎ እንዲቀርብ የሚፈቅደው ወይም ትዕዛዝ የሚሰጠው የአቤቱታው መሻሻል ነገሩን ይበልጥ የሚያብራራ ወይም ትክክለኛ ፍትሕን ለመስጠት የሚረዳ ሆኖ ሲገኝ ስለመሆኑ የድንጋጌው ይዘት ያሳያል። በተጨማሪም የፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በሰበር መዝገብ ቁጥር 232588 እና በሌሎችም ተመሳሳይ ጉዳዮች ላይ አስገዳጅ የህግ ትርጉም ሰጥቶበታል

ማስታወሻ:- ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

በተያዘው ጉዳይ የፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በፍትሐብሔር ሥነ ሥርዓት ህጉ አንቀጽ 91 መሠረት ለክስ ማሻሻያ ምክንያት ያደረገው 1ኛ ተጠሪ በክሳቸው እሳቸው ፍቃዳቸውን ያልሰጡበት ውል መደረጉን ያወቁበትን ቀን ገልጸው ክስ ማቅረብ ሲገባቸው አካተው ያላቀረቡ ስለሆነ ያወቁበትን ቀን ገልጸው ለማቅረብ ሲባል ክሱ መሻሻል አለበት በማለት ድምዳሜ ላይ ደርሶ ነው።

እንደሚታወቀው ከፍርድ ቤት አንድን ዳኝነት ለመጠየቅ የሚቀርብ አቤቱታ ግልጽ እና የአቤቱታውን ዓይነት መሠረት ባደረገ መልኩ ለጉዳዩ አግባብነት ባለው ድንጋጌ ላይ የተመለከቱትን ሁኔታዎች አሟልቶ መቅረብ ያለበት ስለመሆኑ ከፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህግ ቁጥር 80(2)፣ 213(1)፣ 216(1) እና 222(1)ፈ ድንጋጌዎች የተመለከተ ከመሆኑም በተጨማሪም የፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በመዝገብ ቁጥር 91329 እና በሌሎችም ተመሳሳይ ጉዳዮች ላይ አስገዳጅ የህግ ትርጉም ሰጥቶበታል።

ዓላማውም ተከራካሪ ወገኖች የክርክሩን ምክንያትና የተጠየቀውን ዳኝነት አወቀው ተገቢውን ክርክር ማቅረብ እንዲችሉ እና ፍርድ ቤቱም ክርክሩን የግራ ቀኝን የመከራከር መብት ያገናዘበ እና ሚዛናዊ በሆነ ሁኔታ በመምራት በጉዳዩ ላይ ፍትሐዊ ወሳኔ እንዲሰጥ ማስቻል ነው። አቤቱታ እንዲሻሻል በፍርድ ቤት የሚፈቀድበት (የሚታዘዝበት) ምክንያትም አቤቱታ ግልጽ ሆኖ ወይም ተብራርቶ መቅረቡ ብሎም ከላሽ (ተከላሽ) መጀመሪያ ክሱን (መልሱን) ሲያቀርብ በስህተት ወይም በሌላ ምክንያት ሳያካትት የቀረውን ፍሬ ነገር አካቶ እንዲያቀርብ ዕድል በመስጠት ክርክሩን ሚዛናዊ በሆነ ሁኔታ በመምራት የግራ ቀኝን ትክክለኛ ክርክር ያገናዘበ ፍትሐዊ ወሳኔ ለመስጠት እንደሆነ ይታመናል።

በተያዘው ጉዳይ 1ኛ ተጠሪ በመጀመሪያው ክሣቸው የጠየቁት ካለ እኔ እውቅና እና ፍቃድ ውጪ 2ኛ ተጠሪ የሆነው ባለቤቱ ከ3ኛ እና 4ኛ ተጠሪዎች ጋር የፈጸመው የቤት ሽያጭ ውል ይፍረስልኝ የሚል ሲሆን በክሳቸው ላይ በወቅቱ እኔ ጸበል ሄጄ ስለነበር ቤቱ መሸጡን ያወቅኩት ከጸበል ስመለስ ነው ከማለት በስተቀር በትክክል ያወቁበትን ቀን ያልገለጹ መሆኑን የመዝገቡ ግልባጭ ያሳያል። አመልካች ቤቱ መሸጡን ያወቅኩት ከጸበል ስመለስ ነው በማለት የገለጹበት ምክንያት በወቅቱ ውሉ እንዲፈርስ ያልጠየቁት ባለመኖራቸው እና በዚህም ምክንያት ውል መደረጉን ያለማወቃቸውን ለመግለጽ እና ከዚህ ጋር ተያይዞ ሊነሳ የሚችል የይርጋ መቃወሚያን መልስ ለመስጠት መሆኑ ግልጽ ነው። ይህ ከሆነ ደግሞ ከጸበል መቼ እንደተመለሱ እና እሳቸው ያልፈቀዱት የሽያጭ ውል መደረጉን ያወቁበትን ቀን ገልጸው ክስ ሊያቀርቡ ይገባል።

ይህ እንዲሆን ለአንድ የክስ አቤቱታ አቅራቢ ከላይ የተመለከተቱ የህግ ድንጋጌዎች እና የሰበር ሰሚ ችሎት አስገዳጅ የህግ ትርጉም ያስገድደዋል። ስለሆነም በዚህ አግባብ ተሟልቶ ያልቀረበ የክስ

ማስታወሻ:- ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

አቤቱታ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህግ. ቁጥር 91 መሰረት ለክስ ማሻሻያ ምክንያት ማድረግ ተከራካሪዎች ያላሰቡትን እና ያልፈለጉትን ክርክር እንዲያቀርቡ እድል እና ጊዜ መስጠት በመሆኑ በድንጋጌው የተቀመጠውን የክስ ማሻሻል አላማ የሚያሳካ ሆኖ አላገኘነውም፡፡ በመሆኑም ይግባኝ ሰሚው የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት የሰጠውን ውሳኔ በመሻር 1ኛ ተጠሪ ፍቃዳቸውን ያልሰጡበትን ውል መደረጉን ያወቁት መቼ አንደሆነ ገልጸው ክሱን አሻሽለው እንዲያቀርቡ በማድረግ ጉዳዩን እንደገና አጣርቶ እንዲወስን ለስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመመለስ የሰጠው ውሳኔ ከላይ የተመለከቱትን የህግ ድንጋጌዎች እና የሰበር ሰሚ ችሎት ውሳኔዎች ያላገናዘበ ሆኖ አግኝተነዋል፡፡

ሲጠቃለል የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት 1ኛ ተጠሪ ክሳቸውን አሻሽለው እንዲያቀርቡ እና ጉዳዩ እንደገና ተጣርቶ እንዲወሰን ለስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመመለስ የሰጠው ውሳኔ ከላይ በተገለጸው ትንታኔ መሰረት መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ሆኖ አግኝተነዋል፡፡ በመሆኑም ተከታዩን ውሳኔ ሰጥተናል፡፡

ዉሳኔ

1. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመ/ቁጥር 221271 መጋቢት 20 ቀን 2015 ዓ/ም በዋለው ችሎት የሰጠው ውሳኔ በፍ/ሥ/ሥ/ህግ ቁ.348/1/ መሠረት ተሸሯል፡፡
2. የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት የዘጋውን መዝገብ በማንቀሳቀስ የስር ከፍተኛ ፍርድ ቤት በግራ ቀኙ ክርክር የሰጠውን ውሳኔ አግባብነት መርምሮ የመሰለውን እንዲወስን በፍ/ሥ/ሥ/ህግ ቁ.341/1/ መሠረት ይመለስለት ብለናል፡፡
3. ግራ ቀኙ የሰበሩ ክርክር ያስከተለውን ወጪና ኪሳራ የየራሳቸውን ይቻሉ፡፡
4. የውሳኔው ግልባጭ ለስር ፍርድ ቤቶች ይተላፍ፡፡

መዝገቡ ተዘግቷል ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ፡፡

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

አ/ጋ

ማስታወሻ:- ይህ የሰበር ችሎት ውሳኔ ሰነድ ለጥናትና ምርምር ሥራ ወይም ለግንዛቤ እንጂ

ለፍርድ አፈጻጸም ዓላማ አያገለግልም !

